

Dom Blondje

U leest boeken? Heerlijk? Ik ken dat niet. Inkt en papier, ze zeggen mij niets. Geschreven woorden vertrouw ik niet. Rammel ze door elkaar en ze betekenen niets meer. Schepsels zonder ruggengraat zijn het. Cijfers echter, daar kun je van op aan.

U en ik weten wat 100.000 is. Zo'n getal wordt dubieus als de taal eraan te pas komt en de één er euro's en de ander er dollars achter zet. Dan weet je niet meer wat je eraan hebt en zijn de rapen gaar. Kijk naar de politiek. Taal verloedert. Zo niet in mijn werk. Daar, op mijn beeldscherm met cijfers en grafieken voltrekt zich het ware leven. De pure werkelijkheid. Charlotte mag me een boekhouder noemen en haar vriend een droogkloot, mijn wereld leeft. Wat is trouwens een droogkloot? Slaat dat misschien op mijn figuur?

Mijn mening is dat je iemand niet moet beoordelen op zijn uiterlijk. Niet op mijn haar dat nu eenmaal alle kanten op springt -waar ik ook niets aan kan doen- en niet op mijn bril die een van de modernste was uit de optiek van de oude Van Baele Sr. toen hij nog leefde. Neen Charlotte, mijn geruite wollen vest komt niet uit Oost-Duitsland van voor de muur. Het was al grauw toen ik het kocht op de kade van de Luikse vlooienmarkt. Ik kan er dus niets aan doen dat het er wat belegen uitziet. Ik houd niet van sport en drink geen druppel, behalve vrijdagmiddag. Ik heb geen eelt op mijn handen, maar ben geen pennenlikker zoals Van Houtenem. Hou erover op.

Ik ben boekhouder en geen schrijver. Ik werk bij de Europese Unie. Afdeling Economische Zaken. Een droogkloot zoals mijn zwager mij noemt ben ik ook niet. Dit zou een saai boek worden als ik niet andere, veel belangrijker kwaliteiten bezat: Vanuit mijn bureaustoel op de zevende verdieping van het glazen gebouw in Brussel volg ik alle geldstromen die de wereld over gaan.

Wat mij boeit is het Grote Geld.

Daar kan geen schrijver tegenop.

Op mijn gekleurde pc-scherf passeert het vermogen van regeringen en de rijken der aarde: die bonte buidel van ambtenaren, politici, zakenlui, industriëlen, artiesten en zware criminelen. Iedere Dollar, Euro, Roebel of Japanse Yen passeert mijn oog.

Schrijven kan ik niet. Ruiken kan ik wél. Ik ruik een spannende financiële transactie op afstand en dat is toch een prettige eigenschap waarmee ik lezers zou kunnen bekoren als ik een uitgever had. Geef me: ik zou voor mannen een geweldig boek kunnen produceren over aandelen die op hun kookpunt staan terwijl ze bevroren worden. En dames zullen versted staan over zorgpremies die nergens voor zorgen. Allemaal politieke economie. Maar dit verhaal gaat voor.

Ik ben namelijk gezegend met veel mensenkennis. Het is een groot voordeel als je zoals ik als kind overal wordt buitengesloten. Als je een hoog piepstemmetje hebt en niet kunt voetballen. En als je bril altijd scheef zit. Jonge vrouwen lopen mij giechelend voorbij sinds ik een jaar of veertien ben. Word je zoals ik nooit gekozen, dan sta je aan de kant. Daar sta je sterk.

Ik ontdekte al vroeg dat dit de beste plek is om de wereld te overzien. Dat is de plaats waar je de hanen ziet vechten en de eendagsvliegen ziet sterven voor ze het in de gaten hebben. Zo observeer ik mensen als Van Houtenem, drie bureaus verderop schuin tegenover mij die zich koestert in de warme zon achter het raam. Ik fluister het liever: "Als droogkloten zouden bestaan en er één droogkloot is, dan is dat Van Houtenem wel met zijn ronde hoofd en de ongezonde kleur van een boekhouder die nooit buiten komt. Hij heeft mijn teint en zit ineengedoken en nerveus achter zijn grote bureau. Zijn zwarte haar is weer strak achterover gekamd, of geplakt. Het glanst. Zo probeert hij jonger te lijken dan vijftien jaar. Hij heeft mijn leeftijd.

Zijn ronde oogjes knippen. Let op: Van Houtenem begrijpt

iets niet. Dat gebeurt hier in Brussel wel vaker.

Ik bemerk zoiets.

Van Houtenem buigt schielijk voorover naar zijn beeldscherm. Vijfenvijftig jaar en dan nog niet weten dat de Roebel opveert als de obligaties in India die van Amerika in de weg zitten. Hij is toch al niet groot die Van Houtenem, een kleine Belg die de helft van de dag naar buiten zit te staren. Nu zakt hij nog verder onderuit. In elkaar gedoken. Zijn magere schouders naar voren gebogen. Hij veegt onder zijn bureau twee vlakke handen over zijn knieën. Van Houtenem, draagt iedere dag hetzelfde grauwgrijze jasje waarvan de mouwen rafelen zoals de boord van zijn overhemd. En dan dat vest... Als twee druppels water dat van mij. Ik schat het zeker tien jaar oud. Dezelfde ruit. Dezelfde vale kleur. De sukkel lijkt een kantoorklerk uit een oude film met Grace Kelly. Zijn bril die hij heeft afgedaan om in zijn ogen te wrijven moet zeker vijftwintig jaar oud zijn. Net als de mijne. Dát is nou een droogkloot. Kijk goed, dan zie je hem langzaam overeind komen. Ik voorspel je wat er gaat gebeuren: Hij kijkt om zich heen. Ja hoor, hij kijkt om zich heen. En nu drukt hij op enter. 'Opgelost'. Hij heeft er geen notie van wat hij heeft gedaan.

Zo gaat het hier bij de Economische Unie.

Er zijn zoveel van die mensen hier die ik u zou willen voorstellen. De Belg Les van Houtenem, de Nederlander Sjaak van de Boorden, de Engelsman Wesley Bishop en al die andere wijsneuzen zitten hier niet op water en brood van uw belastingcenten. De gemeenschap mag van ze verwachten dat ze ook iets presteren. Maar ik zou niet weten wat ze uitspoken. *Ik* daarentegen, Samuel de Motelaer -het is mij een genoeg- doe iets nuttigs in de tijd van de baas. *Ik* schrijf dit boek. 'Wijsneuzen' noem ik al die collega's. Eigenaardig woord is dat, wijsneuzen.

Ik zou nooit aan een boek begonnen zijn als ik niet die voortreffelijke eigenschap van waarnemen had. En als niet op zekere zomerse dag Lana op de afdeling kwam.

Ik vertelde reeds dat observeren wel een van mijn sterke kanten is. Dat kwam mij die zomer goed gelegen. Ik observeerde Lana zoveel als mogelijk was. “Je zit te gluren,” zei de lange Sjaak van de Boordelen die jaloerse trekjes begon te vertonen. Dat kon onmogelijk waar zijn, want ik was helemaal niet blij met Lana te worden opgescheept. In tegenstelling tot van Houtenem die vanaf die middag in juli plotseling wél aandacht had voor wat er binnen gebeurde. Ik moet toegeven dat mijn houding veranderde toen ik de jonge vrouw beter leerde kennen. Ze koesterde oprechte belangstelling voor mij en mijn beeldschermen. Het duurde een tijd voordat ik bemerkte hoe zwart-wit ze dacht. ‘Vroeg Lana iets, dan ging het over zwart geld of over witwaspraktijken,’ realiseerde ik mij toen na bijna twee jaar de aap uit de mouw kwam.

Achteraf gezien draaide Lana’s belangstelling helemaal om criminaliteit. Ze las het liefst over frauduleuze banken, googelde voortdurend op IJsland en wilde alles weten over verdwenen subsidies aan landen als Ierland en Griekenland.

Van Houtenem legde haar al na twee dagen uit wat er met de Treuhand-gelden was gebeurd. Ik troefde hem af door te laten zien wie zijn zakken vulde met de wederopbouw van Afghanistan en Irak. Ook over de bureaus van de Engelsman Wesley Bishop en vooral de Griek Caristo Caristopoulos -die ik later aan u zal voorstellen- leunde ze belangstellend voorover naar de computerschermen met geldstromen en grafieken. Zo kreeg mijn scherpe waarnemingsvermogen de kans haar van alle kanten te bekijken, wat mij in staat stelt dit boek voor de mannelijke lezers meer diepgang te geven.

Wat kan ik zeggen van die eerste kennismaking, inmiddels meer dan een jaar geleden?

Het belangrijkste misschien, maar dat bleek pas later: Lana was niet blond, zoals de omslag van mijn boek -gemaakt door een echte fotograaf- doet vermoeden. Lana was een brunette met kort haar.

Dat weerhield Lana er echter niet van ontstellend dom te zijn. Ik vertelde al dat ik oorspronkelijk niet blij was met haar te worden opgescheept.

Voor de pennenlikkers en potloodkluivers op de afdeling had Lana voldoende eigenschappen om haar domheid te verbergen. Eigenschappen die verpakt waren in een strakgespannen truitje. Voor de meeste collega's de aanleiding om de foto van hun vrouw op zijn kop in de bureaulade te stoppen. Dan hadden ze daar geen last van als ze terugsjokten van die ene stoel tegenover Lana's bureau. Die stoel was een maand lang continu bezet. Daar dachten de mannen indruk te maken met ingewikkelde financiële transacties. Uiteindelijk versloeg ik hen allemaal met mijn staartberekeningen. Dát was de basis voor wederzijds begrip en diepe genegenheid waardoor Lana mij na die eerste maand haar dvd toevertrouwde en ik verder in dit verhaal bijna werd vermoord. Twee jaar later -toen zij nog leefde na de Amerikaanse aanslag op Jean Moreau- verkoos ze mij voor de onthulling van haar onthutsende verhaal met deze bestseller als resultaat.

Ik moet toegeven dat ik een beetje hulp heb gehad. Sommige stukjes zijn geschreven door Benn Flore. Volgens de uitgever was hij nodig 'om wat losse eindjes aan elkaar te knopen'. Zijn bladzijden zijn gemakkelijk te herkennen. Hij schrijft niet zo prettig leesbaar als ik. U kunt hem ook overslaan.

Ik weet wel dat ieder spannend boek van een echte schrijver met een lafhartige moord begint. Deze keer niet. Afgezien van een door de EU aangestelde directeur vallen de doden die er werkelijk toe doen pas op latere bladzijden. Domme Lana was in onze ogen geen vechtmachine. Nog minder leek ze me het financiële brein dat onze afdeling was beloofd. Gelukkig maakte Lana kennis met Jean Moreau, door de EU aangesteld om de witte boorden criminaliteit aan te pakken. Daardoor kan ik u op de volgende pagina's toch de actie beloven die u van een literaire thriller mag verwachten.